

Schoolplan 2015-2019

Oranje Nassauschool

Oranje Nassauschool
Met de Bijbel

Directeur: Dirk-Jan Hoekman
Versiedatum: 11-9-2015
Status: DEFINITIEF

Inhoudsopgave

1. Omgeving.....	5
1.1. Wijk en buurt	5
1.2. Gemeente	5
1.3. Landelijke wet- en regelgeving	5
1.4. Samenwerkingsverband.....	7
1.5. Inspectie.....	7
1.6. Partners.....	8
2. De school: waar staan we.....	9
2.1. Concept/profiel/Inrichting van het onderwijs	9
2.2. Leerlingen	11
2.3. Onderwijs en begeleiding.....	12
2.4. Personeel	14
2.5. Schoolleiding	16
2.6. Kwaliteitszorg	17
2.7. Ouders.....	20
2.8. Locatie en gebouw.....	22
2.9. Financiën.....	22
3. SWOT-analyse in beeld	24
3.1. SWOT-analyse.....	24
3.2. Hoe beïnvloeden deze Kansen, Bedreigingen, Sterktes en Zwaktes elkaar?	24
4. Positionering van de school: Wie willen we zijn?	26
4.1. Missie van de school	26
4.2. Visie van de school	26
4.3. Strategie voor de komende vier jaar	26
5. De school: Welke stappen gaan we zetten?.....	28
5.1. Leerlingen	28
5.2. Onderwijs en begeleiding.....	29
5.3. Ouders.....	31
5.4. Samenleving en Partners	32

INLEIDING EN WERKWIJZE

Dit schoolplan van de Oranje Nassauschool laat zien waar de school nu staat, hoe zij invulling geeft aan het onderwijs. Daarnaast geeft de school in dit plan inzicht in de wijze waarop zij anticipeert op ontwikkelingen op landelijk en regionaal niveau. De per thema benoemde doelstellingen zijn onderwerp van gesprek tussen de directeur en het bestuur en afspraken rondom het bereiken van deze doelstellingen worden vastgelegd in een managementcontract. In een voortgangsrapportage legt de directeur periodiek verantwoording af aan het bestuur over de realisatie van de doelstellingen.

LEESWIJZER

Ons schoolplan bestaat uit twee delen:

- Analyse van de huidige situatie (deel 1)
- Ontwikkelplan voor de komende vier jaar (deel 2)

In hoofdstuk 1 vindt u een oriëntatie op de school en haar omgeving. Relevante invloeden van buitenaf worden beschreven en in relatie gebracht met de Oranje Nassauschool. In hoofdstuk 2 leest u over de interne situatie gevolgd door een SWOT-analyse in hoofdstuk 3. Hierdoor wordt zichtbaar op welke thema's de school sterk en zwak is en welke kans of bedreiging de omgeving biedt c.q. vormt.

Deel 2 start met een toekomstige positionering van de school (hoofdstuk 4) gevolgd door een beschrijving van de gewenste ontwikkeling op diverse deelterreinen voor de komende vier jaar (hoofdstuk 5). In het jaarplan vindt u de ontwikkelpunten terug, uitgewerkt in deeldoelstellingen en activiteiten, fasering, benodigde randvoorwaarden en moment en wijze van evaluatie.

DEEL I

ANALYSE VAN HUIDIGE SITUATIE

1. Omgeving

1.1. Wijk en buurt

De vereniging tot stichting en instandhouding van scholen met de Bijbel te Veen is opgericht in 1948 en heeft één school onder haar beheer, namelijk de Oranje Nassauschool. De Oranje Nassauschool is gesticht in 1948.

De noodzaak tot het oprichten van de vereniging en het stichten van een christelijke school ligt in een gevoelde noodzaak om de kinderen onderwijs te geven overeenkomstig de christelijke levensovertuiging.

De Oranje Nassauschool wordt bezocht door leerlingen van ouders die de grondslag en de doelstelling van de vereniging, zoals deze verwoord zijn in de artikelen 2 en 3 van de statuten, onderschrijven of als zij andersdenkend zijn deze tenminste respecteren.

Het merendeel van de Veense kinderen bezoekt onze school. Een aantal ouders kiezen bewust voor de reformatorische school in het naburige dorp Andel. Slechts een enkel kind gaat naar het openbaar onderwijs in Wijk en Aalburg.

De meeste leerlingen spreken dialect en hebben – dat wees een onderzoek van de G.G.D. uit – een taalachterstand.

De Oranje Nassauschool werd, per 1 oktober 2014, bezocht door 249 leerlingen. De leerlingprognose geeft een stijging van het leerlingaantal aan naar +/- 280 leerlingen.

Als school werken we samen met peuterspeelzaal 't Peuterhofje. Deze peuterspeelzaal is aangesloten bij Stichting Kober, gevestigd in Breda. Wij nemen beide deel aan het VVE overleg.

Op het gebied van naschoolse activiteiten is er op dit moment geen samenwerking en Stichting Kober geeft geen blijk van ambitie om op dit terrein met de school samen te willen werken. KDV De Schat profileert zich op dit moment als aanbieder voor naschoolse activiteiten. Wij zullen in deze planperiode mogelijkheden tot samenwerking in de richting van een kindcentrum verkennen en waar mogelijk aangaan.

1.2. Gemeente

Met de gemeente wordt op verschillende terreinen overleg gevoerd. Dit betreft de huisvesting, de schoolbegeleiding en ook over de terreinen binnen de lokale educatieve agenda (LEA) en over de algemene muzikale vorming. Verschillende vormen van overleg dienen op overeenstemming gericht te zijn.

In de educatieve agenda zijn VVE en de samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg belangrijke onderwerpen.

De directeur heeft contacten met de leerplichtambtenaar over in- en uitschrijvingen van leerlingen en over ongeoorloofd schoolverzuim.

1.3. Landelijke wet- en regelgeving

In het bestuursakkoord PO 2014 staan vier actielijnen genoemd waarmee de school van 2020 wordt beschreven:

- talentontwikkeling door uitdagend en toekomstgericht onderwijs;
- duurzame onderwijsverbetering;
- de professionele school;
- doorgaande ontwikkellijnen.

Uitdagend en toekomstgericht onderwijs

Om het onderwijs uitdagend en toekomstgericht te maken, krijgen de besturen een aantal opdrachten. Zo wordt er van de besturen verwacht dat zij een gedegen investeringsplan hebben op het gebied van ICT en dat de infrastructuur wordt verbeterd.

Wij moeten ook in staat zijn om toptalenten beter te bedienen met een uitdagend aanbod. Dat doet niets af aan de opdracht die de scholen hebben vanuit Passend Onderwijs: waar mogelijk een passend aanbod voor elk kind, zowel voor leerlingen met een ontwikkelingsachterstand als een

-voorsprong. Dit passende aanbod moet er tevens toe bijdragen dat het aantal thuiszitters en zittenblijvers tot een minimum wordt beperkt.

Om ons onderwijs toekomstgericht te maken, is het belangrijk dat leerlingen zich vaardigheden als creativiteit en zelfstandigheid eigen maken. De brede vorming is minstens zo belangrijk als taal en rekenen. De overheid zet om die reden sterk in op het techniek- en cultuuronderwijs.

Duurzame onderwijsverbetering

Schoolbesturen hebben de verantwoordelijkheid om de kwaliteit van het onderwijs op hun scholen te verbeteren. De informatie die besturen beschikbaar hebben, is steeds completer.

Besturen streven een sluitende en planmatige cyclus van kwaliteitszorg na. Zelfevaluatie en '*critical friends*' zowel op bestuurs- als schoolniveau zijn hierbij onontbeerlijk.

Met de verbetering van de kwaliteitszorg moet het aantal zwakke scholen tot een minimum worden beperkt en moeten besturen scholen die wel voldoende presteren, stimuleren om zich blijvend te ontwikkelen. Transparantie over de kwaliteit van het onderwijs zal ook de komende jaren een speerpunt blijven. Vensters PO biedt hier een landelijk platform voor.

De professionele school

Binnen een professionele school werken medewerkers die zich verantwoordelijk voelen voor hun eigen ontwikkeling. In de komende jaren wordt dit een speerpunt in het personeelsbeleid.

Centraal staat het verhogen van de differentiatievaardigheden van de leraren en de begeleiding van startende leraren. Scholen zullen ook steeds meer behoefte hebben aan leraren met een onderzoekende houding. Hierdoor wordt het evalueren en onderzoekend vermogen van de school versterkt. Dit is een voorwaarde voor het versterken van de kwaliteitscyclus.

Doorgaande ontwikkelingslijnen

Het zoeken naar doorgaande ontwikkelingslijnen tussen scholen en buitenschoolse opvang, gaat onverminderd voort. Het opzetten van IKC's, brede scholen of goed doordachte dagarrangementen zijn daarvoor oplossingen. Bewegen neemt hierin ook een belangrijke plek: minimaal 2 uur bewegingsonderwijs is het doel, maar ook in de naschoolse activiteiten moet er gerichte aandacht zijn voor een actieve levensstijl.

Een doorgaande lijn tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs is eveneens van belang. De (warme) overdracht van leerlinggegevens van de basisschool naar de school voor voortgezet onderwijs kan verbeterd.

Deze ontwikkelingen sluiten aan bij de in gang gezette ontwikkelingen op onze school. Het afgelopen jaar hebben wij gewerkt aan het 'samen school maken in een professionele cultuur'. De aanzetten hiertoe zijn gegeven en in deze planperiode zullen wij, vanuit de speerpunten, ons onderwijs in de hierboven geschetste richting ontwikkelen.

1.4. Samenwerkingsverband

Zorgplicht

Sinds augustus 2014 heeft elke basisschool de wettelijke taak om passend onderwijs te geven. Een kernbegrip bij passend onderwijs is 'zorgplicht'. Zorgplicht betekent dat de school samen met de ouders voor elk aangemeld kind de best passende plek moet vinden. Ook voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Als blijkt dat plaatsing op de basisschool niet mogelijk is, heeft de school de opdracht om met de ouders een passende plaats in het speciaal onderwijs te zoeken.

Samenwerkingsverband Berséba

Omdat scholen passend onderwijs niet alleen kunnen realiseren, zijn alle scholen aangesloten bij een samenwerkingsverband. Onze school is aangesloten bij het samenwerkingsverband Berséba. Niet alleen alle reformatorische scholen in Nederland zijn hierbij aangesloten, maar ook de reformatorische scholen voor speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs. Dit landelijk samenwerkingsverband is opgesplitst in vier regio's. Onze school ligt in de regio Randstad.

Het ondersteuningsprofiel

Iedere school heeft een ondersteuningsprofiel (SOP). In dit document beschrijft de school welke ondersteuning zij kan bieden; zelf of met hulp van anderen, en het beschrijft welke ambities de school heeft in het kader van Passend Onderwijs. Er staat ook beschreven wanneer de grenzen van wat een school aan ondersteuning kan bieden, bereikt worden.

In het schoolondersteuningsprofiel staat:

- wat de basiskwaliteit is die de school voor iedere leerling biedt;
- welke basisondersteuning er is voor leerlingen die dit nodig hebben;
- hoe extra ondersteuning gerealiseerd kan worden;
- hoe de samenwerking met externe partners vorm krijgt;
- hoe de school wil samenwerken met ouders.

Het SOP van onze school treft u in bijlage I. Ontwikkelambities vanuit het SOP zijn opgenomen in de strategische ambities en de plannen zoals geformuleerd in hoofdstuk 4 en 5.

1.5. Inspectie

De Inspectie van het Onderwijs bewaakt de kwaliteit van het onderwijs op individuele scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs. Scholen moeten zich verantwoorden over hun onderwijs, niet alleen over de cognitieve prestaties van de leerlingen, maar ook hoe de school werkt aan burgerschap en sociale veiligheid. De inspectie controleert of scholen zich houden aan wet- en regelgeving en of een school de bedrijfsvoering op orde heeft, bijvoorbeeld of scholen het geld krijgen waar ze recht op hebben en dit uitgeven volgens de regels.

Het toezicht van de inspectie is risicogericht. Dat wil zeggen: scholen met risico's, zoals minder goede leerresultaten, krijgen meer toezicht. Een belangrijk uitgangspunt is voorkomen dat het onderwijs op een school verslechtert. Daarom controleert de inspectie ieder jaar van elke school of er sprake is van risico's en bespreekt zij deze risico's met het bestuur.

Het toezicht van de inspectie zal de komende jaren echter veranderen. Nu steeds meer scholen voldoen aan de basisnorm, zal de inspectie scholen stimuleren om van een 'voldoende' naar een 'goed' te komen. Ook werkt de inspectie toe naar een kader aan de hand waarvan scholen zich kunnen profileren als een 'excellente school'.

De inspectie heeft de school bezocht op 29 november 2011. Zij oordeelde toen dat de kwaliteit van het onderwijs van voldoende niveau was. Tegelijkertijd signaleerde zij twee risico's die de kwaliteit onder druk zetten: de evaluatie van het leerproces en de borging van de kwaliteit beoordeelde de inspectie als onvoldoende.

Op 30 augustus 2012 voerde de inspecteur een gesprek met het bestuur en de directie over de gesignaleerde risico's en de plannen. In dit gesprek heeft de inspecteur het vertrouwen uitgesproken in de planmatige aanpak van de school om te komen tot verbetering van de gesignaleerde gebreken op het gebied van evaluatie en borging.

1.6. Partners

Onze belangrijkste partners zijn de ouders. De ouders zijn vertegenwoordigd in de klachtencommissie. De procedure voor klachtenbehandeling staat in de schoolgids. De klachtenprocedure is gebaseerd op de klachtenregeling van de VGS. Deze regeling is bijgevoegd als bijlage II.

Aan de school is een MR verbonden. De MR bestaat uit een personeelsgeleding en een oudergeleding. De vertegenwoordiging van de ouders wordt door en uit de ouders gekozen en de vertegenwoordiging van het personeel wordt door het personeel gekozen. De leden van de MR hebben een controlerende en adviserende taak ten opzichte van het bestuur en de directie. Het bestuur kan de MR om advies vragen en de MR mag het bestuur gevraagd en ongevraagd advies geven. Verder is er voor sommige besluiten instemming van de MR nodig. Er is een reglement en statuut van de MR. Deze liggen voor belangstellenden ter inzage op school. Het reglement en het statuut zijn bijgevoegd in bijlage III.

Op verschillende manieren nemen we deel aan netwerkactiviteiten in de regio. De directeur bezoekt de regionale bijeenkomsten van de directies in de gemeente Aalburg. Daarnaast participeert hij in directiebijeenkomsten vanuit het samenwerkingsverband. Op gemeentelijk niveau neemt onze school deel aan het netwerk voor VVE en het netwerk Jeugd & Veiligheid 12-. De intern begeleiders maken deel uit van een netwerk voor Intern Begeleiders vanuit het samenwerkingsverband.

Het bestuur en de directie onderhouden contacten met verschillende dienstverlenende organisaties.

Het bestuur is aangesloten bij de VGS. De VGS ondersteunt het bestuur bij het uitvoeren van de besturende taak. Vragen betreffende de wet- en regelgeving kunnen daar gesteld worden, alsmede alle vragen op rechtspositioneel gebied.

Ook verricht de VGS diensten ten behoeve van de financiële en personele administratie.

Het bestuur heeft een begeleidingscontract met Driestar educatief. Driestar educatief biedt schoolbegeleiding op de terreinen van onderwijsinnovatie en leerlingbegeleiding.

Verder is er regelmatig contact met GGD West-Brabant, schoolmaatschappelijk werk Juvans, GGz Breburg, Bureau Jeugdzorg, advies- en meldpunt Veilig Thuis (voorheen AMK), de Raad van de Kinderbescherming en de wijkagent in verband met het verlenen van zorg of hulp aan diverse leerlingen.

Met de plaatselijke kerken is er contact over het Bijbelsproject in de weken van Bid- en Dankdag. Het bestuur heeft eenmaal per jaar een overleg met de plaatselijke kerkenraden.

2. De school: waar staan we

2.1. Concept/profiel/Inrichting van het onderwijs

Mens- en kindbeeld

Vanuit Gods Woord verwoorden wij een Bijbels mens- en kindbeeld. Dit is van belang omdat de Bijbelse leer aangaande de mens (antropologie) als basis dient voor een aan de Bijbel genormeerde pedagogiek en een noodzakelijke voorwaarde is voor een verantwoord opvoedkundig handelen in de school.

Het kindbeeld is een verbijzondering van het mensbeeld. Het kind is een mens 'op opvoeding aangewezen'. In het Bijbels mensbeeld zijn de volgende uitgangspunten fundamenteel:

- a. De mens is geschapen naar Gods beeld en gelijkenis. Dat geldt ook voor het kind. Dat heeft betekenis, zoals blijkt uit de volgende voorbeelden:
  - Het aanspreken van alle door God geschonken gaven en talenten. Het gaat dan niet alleen om de cognitieve gaven. Behalve het hoofd, dienen ook het hart en de handen hun geëigende plaats te krijgen. Daarbij dient de eenheid van de mens benadrukt te worden.
  - De (jonge) mens moet als relationeel wezen benaderd worden. Daarmee wordt bedoeld dat hij of zij nooit los van de relatie tot God, de naaste en het geschapene mag worden gezien.
  - Het geeft een duidelijk zicht op de menselijke verantwoordelijkheid. Deze is altijd persoonlijk. Het verantwoordelijkheidsbesef ontstaat door de leerling de eis van Gods Woord voor te houden, hem te leren (beperkte) verantwoordelijkheid te dragen overeenkomstig leeftijd en mogelijkheden en door in gezin en school mogelijkheden voor het dragen van eigen verantwoordelijkheid te bieden.
- b. Door de zondeval is de schepping ten diepste verwoest. De mens is het beeld van God in engere zin verloren, te weten kennis, gerechtigheid en heiligheid. De gevolgen van de zondeval zijn ingrijpend: er is sprake van een onwil en een onmacht ten goede. De verhouding tot God is totaal verstoord. De omgang met elkaar wordt getekend door de doorwerking van de vloek van de zonde. De omgang met de schepping wordt gekenmerkt door de totale verdorvenheid. De zondeval en de doorwerking daarvan hebben betekenis, zoals blijkt uit de volgende voorbeelden:
  - Door de zonde is er verschil in de gaven die ieder heeft en moeten wij ons inspannen om leerstof te begrijpen. Ons verstand is door de zonde beperkt.
  - Als kinderen verkeerd doen, kunnen wij het gedrag niet goedkeuren. Maar vanuit het Bijbels gegeven dat wij geneigd zijn tot het kwade kan er wel 'Bijbels' begrip zijn.
- c. Dankzij Gods algemene genade wordt de doorwerking van de zonde getemperd. Dankzij Gods bijzondere genade kan de verhouding tot God weer hersteld worden. Deze visie op Gods bijzondere genade leidt tot een opvoedingsdoel, dat aangeduid wordt als 'het opvoeden in de vreze des Heeren tot de vreze des Heeren'. Het opvoedingsdoel kan nooit bereikt worden door menselijke inspanningen: het is totaal afhankelijk van Gods zegen. Het opvoedingsdoel wordt wel nagestreefd in de weg van het gebruik van de middelen. In dat opzicht is er sprake van een grote verantwoordelijkheid. De leerlingen moeten worden opgevoed om aangesproken te kunnen worden op hun verantwoordelijkheid voor de gezindheid van het hart, voor hun houding en voor alle uitingsvormen.

Het Bijbels mens- en kindbeeld legt de basis voor het juiste verstaan van de kinderen. Dat betekent niet dat een (ontwikkelings)psychologische, pedagogische of sociologische benadering terzijde gelegd wordt. De kennis die vanuit deze wetenschap voortkomt, dient het opvoeden en onderwijzen te ondersteunen.

Visie op opvoeding en onderwijs

Opvoeden en onderwijzen zijn niet los te koppelen van elkaar. Zij gaan altijd samen op. Toch blijkt dat de begrippen opvoeden en onderwijzen vaak onderscheiden en ook wel gescheiden worden. De ene periode wordt meer accent gelegd op het opvoeden, de andere periode krijgt het onderwijzen meer aandacht. Ook wij ontkomen niet aan het maken van een onderscheid in het bespreken. Voor ons geldt echter dat het een niet zonder het ander plaats kan vinden. Onderwijzen is voor ons een onderdeel van de opvoeding.

Pedagogische uitgangspunten

De volgende pedagogische uitgangspunten dienen als leidraad:

- Het doel van de opvoeding is het wandelen in de vreze des Heeren. Alleen dan kan er sprake zijn van een Bijbelse volwassenheid, die gericht is op verantwoordelijkheid in afhankelijkheid.
- Goede leraren zijn de sleutel tot goed onderwijs. In de groepen gebeurt het. Daar vindt het primaire proces plaats. We willen op school daarom grote nadruk leggen op de professionaliteit van de leraar. Goed onderwijs staat of valt met de man of vrouw voor de groep.
- De school is een opvoedingsmilieu met een eigen taak en verantwoordelijkheid. Het gezin is het eerste en natuurlijke opvoedingsmilieu. Op de tweede plaats komt de kerk met vooral een taak in het geestelijk leiding geven aan een christelijke opvoeding. De school -op de derde plaats- moet niet alleen rekening houden met de eerste twee opvoedingsmilieus, maar dient ook rekening te houden met de grote invloed van 'medeopvoeders' van de jeugd. Daarbij denken wij aan de invloeden van vrienden en leeftijdgenoten, de invloed van 'de straat', van de media, enz. De taak van de school ligt op het terrein van het opvoeden en onderwijzen.
- Opvoeden en onderwijzen zijn niet te scheiden. Onderwijzen is niet mogelijk zonder dat we daarin en daardoor opvoeden. Opvoeden wordt hier gedefinieerd als het (bege)leiden tot een zelfstandige, God naar Zijn woord dienende persoonlijkheid. Het is een leiden tot de volwassenheid. Daaronder rekenen we het opvoeden van de mens vanuit de christelijke levensbeschouwing, het ontwikkelen van een gezindheid, werken aan houding en gedrag, het ontwikkelen van de mens als relationeel wezen met normen en waarden, maar ook het ontwikkelen van een kritisch vermogen. Het is een ontwikkelen van een levenshouding, overeenkomstig de normen en waarden vanuit Gods Woord. We doen dit door er met de kinderen over te spreken en voorbeelden te geven. In opvoeding en onderwijs dient het kind de gelegenheid te krijgen zich hierin te oefenen, opdat het leven naar Gods Woord zijn levenshouding kan en mag worden.
- De normen en waarden die wij in onderwijs en opvoeding de leerlingen willen overdragen ontleen wij aan Gods Woord. De hoofdregels vinden wij in de 'Wet der tien geboden', zoals we deze in Exodus 20 lezen. Samengevat in één hoofdsom: God liefhebben boven alles en onze naaste liefhebben als onszelf. De onderwijs- en opvoedingsrelatie houdt een gezagsrelatie in. Onderwijzen en opvoeden zijn doelgerichte activiteiten. Dit vereist een uitoefenen van tucht. Tucht staat hier in verband met 'teugel', het in juiste banen leiden. Dit betreft zowel de onderwijskundige als ook de opvoedkundige ontwikkeling van het kind.
- Het pedagogisch klimaat van de school moet van dien aard zijn dat het kind ervaart dat de levensbeschouwing in de praktijk functioneert. Dit zal merkbaar zijn in een wederzijds gevoel van vertrouwen, het bieden van een juist gedoseerde ondersteuning en het ervaren van een uitdaging om te leren.
- Om de onderscheiden gaven en talenten van de leerlingen tot volle ontplooiing te laten komen en de goede vorming van de leerling als persoon te bevorderen is het nodig de volgende basisvoorwaarden voor een actieve en gemotiveerde leerhouding van het kind te bieden:

- *competentie*: het gevoel dat het kind de opgedragen opdracht aankan;
- *relatie*: het gevoel dat er een goede verhouding en/of een band is met degenen die het kind omringen, thuis, in de klas en op school;
- *zelfstandigheid*: het gevoel dat het kind iets kan ondernemen zonder daarbij (teveel) van anderen afhankelijk te zijn.

Bovenstaande uitgangspunten geven ons houvast bij het realiseren van onze doelen. De leerkrachten werken hier hard aan. Ook voor ouders zijn deze uitgangspunten herkenbare ankers om bewust voor onze school te kiezen.

Tegelijkertijd moeten wij vaststellen dat de het realiseren van onze doelen met vallen en opstaan en langzaam tot stand komt. Het is niet vanzelfsprekend om met elkaar te praten over de consequenties van deze uitgangspunten voor de praktijk in de groep en het eigen handelen daarin.

Op de studiedag van 26 mei 2015 hebben we met elkaar mogelijkheden verkend en suggesties besproken om de inhoudelijke ontwikkeling en de ontwikkeling van de professionele cultuur steeds te koppelen aan de visie en de uitgangspunten. Zo verwachten we de schoolontwikkeling in deze planperiode een 'boost' te kunnen geven.

2.2. Leerlingen

De leeropbrengsten van januari 2015 laten een genuanceerd beeld zien: de resultaten voor spelling en rekenen zijn voldoende tot goed. Ook de ontwikkeling van de resultaten (trendanalyse) laten voor deze vakken een positief beeld zien.

De resultaten voor technisch en begrijpend lezen laten een wisselend beeld zien: volgen we de leerlingen over meerdere jaren dan blijken slechte resultaten soms te worden verbeterd na een interventie en daarna weer te verslechteren. Dit betekent dat er geen sprake is van een schoolbrede aanpak die leidt tot duurzame goede resultaten. Of anders geformuleerd, de resultaten zijn teveel leerkrachtafhankelijk.

Ook van betekenis is de afname van het aantal leerlingen met A en B scores, hetgeen betekent dat leerlingen in de loop der jaren onder hun kunnen gaan presteren.

In deze planperiode gaan we schoolbreed het leesonderwijs in alle facetten (technisch en begrijpend lezen en het stimuleren van lezen en leesplezier) verbeteren.

Wanneer we kijken naar de tevredenheid van de leerlingen dan zien we op het overgrote deel van de onderwerpen tevredenheid op of boven het landelijk gemiddelde:

Onderwijsleerproces:

- Leefklimaat in de groep: 3,3 (landelijk 2,8)
- Leerklimaat in de groep: 3,3 (landelijk 3,2)
- Instructie: 3,2 (landelijk 3,1). De subcategorie: 'de leerkracht wil weten of de kinderen de uitleg goed begrijpen' scoort hier 0,2 punt onder het gemiddelde (3,1 versus 3,3)
- Afstemming: 3,1 (landelijk 3,1). Interessant zijn hier de subcategorieën: 'de leerkracht geeft kinderen werk dat ze niet te makkelijk vinden' (2,8 versus 3,0) en 'kinderen hoeven niet lang te wachten als ze hulp nodig hebben' (2,7 versus 2,8), die onder het gemiddelde scoren.
- Leerstofaanbod scoort als enige in deze categorie onder het gemiddelde: 2,8 (landelijk 2,9). Zij zijn ontevreden over rekenen, taal en 'lessen die ze leuk vinden'. De overige subcategorieën scoren boven het gemiddelde.

Schoolcultuur:

- Leefklimaat op school: 3,3 (landelijk 3,2)
- Aanvaarding: 3,4 (landelijk 3,3)

Organisatiemanagement:

- Huisvesting en voorzieningen: 3,2 (landelijk 3,2)

Imago:

- Kinderen vinden het fijn dat ze op deze school zitten: 3,7 (landelijk 3,6)
- Kinderen vinden dat ze veel leren op school: 3,7 (landelijk 3,7).

De antwoorden van de leerlingen sluiten aan bij onze plannen om het aanbod uitdagender te maken, het belang van hoge verwachtingen te onderkennen en meer aan te sluiten bij de belangstelling van de kinderen.

Activerend leren en het verbeteren van de feedback op werkhouding en taakaanpak komen als belangrijke aandachtspunten naar voren uit ons SOP.

2.3. Onderwijs en begeleiding

Opdracht vanuit Gods Woord

Vanuit Gods Woord is het de opdracht om de verschillende gaven en talenten die leerlingen gekregen hebben ten volle te ontplooiën.

Het onderwijs aan de Oranje Nassaschool gaat uit van verschillen in mogelijkheden tot leren bij kinderen en houdt daar in het geven van onderwijs rekening mee.

Opvoeden en onderwijzen

Het opvoeden en onderwijzen van kinderen staat centraal op school.

Essentieel is dat opvoeden en onderwijzen gebeurt in een interactie met een leraar. De leraar heeft een centrale plaats in de begeleiding van de leerlingen tot zelfstandige, verantwoordelijke, God naar zijn Woord dienende persoonlijkheden. De leraar is uiterst belangrijk in het primaire proces. Een valkuil bij deze opvatting is dat de leraar zoveel ruimte inneemt dat de ruimte voor de leerlingen daarmee in het gedrang komt. De komende periode willen we dan ook meer aandacht besteden aan de zelfstandigheid en zelfverantwoordelijkheid van leerlingen.

Een goede relatie tussen leraar en leerling is van essentieel belang. De leraar dient kennis te hebben van en inzicht te hebben in de opvoedings- en onderwijsdoelen en moet de vaardigheden hebben om deze in het dagelijks handelen te gebruiken. De leraar moet in staat zijn onderwijs- en opvoedingssituaties te creëren en te organiseren, die leerlingen uitdagen tot leren. De leraar is de bemiddelende spil tussen de belangstelling en leermotivatie van de leerlingen en de te realiseren onderwijsdoelen.

Organisatie van het onderwijs

Het onderwijs dient aan te sluiten bij de ontwikkelingspsychologische fase van het kind. Dat betekent voor de Oranje Nassaschool dat wij in de groepen 1 en 2 de komende jaren meer ontwikkelingsgericht zullen gaan werken. We willen het kind stimuleren tot brede ontwikkeling, uitgaande van de omgeving die als één geheel ervaren wordt.

De ontwikkeling van het kind maakt het mogelijk met de instrumentele vaardigheden aan de slag te gaan. In groep 2 en 3 vindt een geleidelijke overgang plaats naar meer programmagericht werken.

Het programmagericht werken in aparte vakken zien wij niet in alle opzichten als een noodzaak, maar meer als een structuur in het totaalpakket van de na te streven onderwijsdoelen om binnen het vakgebied een logische opbouw mogelijk te maken. In deze plan periode willen wij kansen benutten om vakken meer met elkaar te verbinden, zodat ook de leerlingen in de groepen 4 t/m 8 meer samenhang ervaren in de kennis die zij opdoen.

De opdracht van de school

De opdracht of missie van onze school verwoorden wij als volgt:

Verschil mag er zijn!

Bij de start van de vorige planperiode heeft het team zich beraden rondom de vraag: Waar staan en gaan we als school voor? Wat is onze 'drive'?

De toen geformuleerde uitgangspunten zijn nog altijd richtinggevend voor onze opdracht:

- De ONS is een School met de Bijbel.
- De Bijbel, Gods Woord, is onze basis en daarmee richtinggevend in onze benadering naar de kinderen.
- Hieruit volgt dat we ieder kind zien als een *uniek schepsel*, een parel in Gods Hand. Ieder kind is waardevol met *eigen gaven en talenten*.
- Deze opvatting heeft consequenties voor ons onderwijs: we gaan met respect met elkaar om, we maken kinderen bewust van hun gaven en talenten en willen deze tot ontplooiing brengen en we verzorgen *onderwijs op maat*.
- Ons onderwijs krijgt gestalte in een omgeving die zich kenmerkt door duidelijkheid, rust en structuur.
- We willen een open school zijn en zien ouders als partners met wie we goed samen willen werken.

In november 2014 hebben team en bestuur met elkaar nagedacht over de uitgangspunten en hoe deze zichtbaar gemaakt kunnen worden in de dagelijkse praktijk. Daaruit bleek dat de boven geformuleerde uitgangspunten nog steeds een krachtige bron zijn om ons onderwijs voortdurend te verbeteren. Kinderen helpen omgaan met sociale media kwam daarbij als een belangrijk nieuw aandachtspunt naar voren.

Om de doelen van ons onderwijs te realiseren gebruiken we de volgende methodes:

Godsdienst en kerk geschiedenis	Hoor het Woord
Taal Beginnende geletterdheid en beginnende gecijferdheid	Kleuterplein (versie 2)
Aanvankelijk lezen Voortgezet Lezen	Lijn 3 Goed gelezen – Technisch lezen Station Zuid (groep 4)
Begrijpend lezen	Goed gelezen- Begrijpend lezen (groep 4 t/m 8) Nieuwsbegrip
Studievaardigheden	Blits (groep 6 t/m 8)
Taal	Taal Actief 4
Spelling	Taal Actief 4
Rekenen en wiskunde	Pluspunt 3
Wereldoriëntatie	Hier en daar (aardrijkskunde) Brandaan (geschiedenis) Natuurlijk (natuur) Klaar over (verkeer) Wondering The World (groep 5 en 6)

Sociale vaardigheden	Goed gedaan
Seksuele vorming	Wonderlijk gemaakt
Schrijven	Schrijven in de basisschool
Engels	Hello world 2
Bewegingsonderwijs	Basislessen spel / Bewegen samen regelen
Creatieve vakken	Muziek moet je doen...../Moet je doen

Om de resultaten van ons onderwijs te volgen gebruiken we de toetsen die bij de methodes horen en twee keer per jaar toetsen wij met methodeonafhankelijke toetsen van CITO. Wij voeren de toetsen in in ParnasSys, om zo een samenhangend beeld te creëren op school-, groeps- en leerlingniveau. Wij analyseren de resultaten op school- en groepsniveau twee keer per jaar met het team. Op groeps- en leerlingniveau vormen de resultaten onderdeel van de groepsbesprekingen tussen de groepsleerkracht en intern begeleider. Deze vinden vier keer per jaar plaats. In de vijfde groepsbespreking van ieder schooljaar wordt de overdracht naar de volgende leerkracht voorbereid.

De sterke punten van de school zijn, o.a.:

- het gebruik van moderne methodes, waardoor werken met verschillende niveaus in de groep al is opgenomen in het aanbod van de methode;
- samenwerking tussen de leerkrachten en de intern begeleiders;
- HGW en het begeleiden van leerlingen die extra aandacht nodig hebben;
- De leerlingen geven in de tevredenheidsenquête bij het onderdeel 'imago' aan dat zij het fijn vinden om op deze school te zitten en dat zij op school veel leren.

Verbetering is nog te realiseren in:

- de doorgaande lijn van groep 1 – 8;
- de overdracht van leerkracht naar leerkracht tussen de verschillende groepen;
- uitdagend en samenhangend onderwijs dat kinderen meer aanspreekt op hun belangstelling;
- het formuleren van streefdoelen en het voeren van gesprekken met leerlingen over hun resultaten;
- meer preventief dan curatief werken, waaronder ook afstemming van de onderwijstijd op de verschillen tussen de leerlingen.

Onze ondersteuningsstructuur is beschreven in het IB-handboek. Op dit moment werken we aan het herschrijven en verder ontwikkelen van de interne begeleiding in het onderwijs- en ondersteuningsplan. Dit document zal gereed zijn in schooljaar 2015-2016.

2.4. Personeel

Het personeelsbestand bestaat voor een deel uit teamleden die al lange tijd aan de school verbonden zijn. Daarnaast werken er leerkrachten met enkele jaren ervaring. Naast groepsleerkrachten zijn aan de school drie onderwijsassistenten verbonden, waarvan één onderwijsassistent specifiek is aangesteld voor een leerling met het syndroom van Down, twee intern begeleiders, een directeur, een administratief medewerkster en een conciërge.

De school heeft in de vorige planperiode roerige ontwikkelingen doorgemaakt binnen het MT, hetgeen uiteindelijk geleid heeft tot het bestuursbesluit het MT op te heffen. In schooljaar 2014-2015 is met het team gezamenlijk gewerkt aan de voorwaarden voor het creëren van een professionele cultuur.

De kwaliteit van het pedagogisch-didactisch handelen van de verschillende teamleden laat een wisselend beeld zien: naast mooie voorbeelden van competente, moderne leerkrachten die erin slagen goed afgestemd onderwijs te bieden, zijn er ook leerkrachten die het nog moeilijk vinden om voor alle leerlingen goed en passend onderwijs te realiseren. Dit jaar is opnieuw gestart met collegiale consultatie, waardoor teamleden gericht bij elkaar kunnen kijken. Deze ontwikkeling houden we vast in deze planperiode, om zo het gebruik maken van elkaars expertise en talenten te stimuleren.

Eigenaarschap voor de noodzakelijke veranderingen is nog geen vanzelfsprekendheid. In deze planperiode willen wij stimuleren dat teamleden met elkaar, in leerteams, op een onderzoekende manier de kwaliteit van het lezen verbeteren.

De leerkrachten van de kleutergroepen gaan samenwerken aan de invoering van Kleuterplein, waarbij alle groepen heteroëen (1 en 2 bij elkaar) zijn samengesteld.

Er is bij de start van deze planperiode sprake van personele wisselingen: drie leerkrachten hebben de school verlaten, één leerkracht zal in de loop van het schooljaar in deeltijd terugkeren na haar zwangerschapsverlof. Eén leerkracht zal in de loop van schooljaar 2015-2016 met zwangerschapsverlof gaan. Dit betekent dat er nieuwe teamleden zijn gekomen.

In deze planperiode zullen wij de in gang gezette professionalisering voortzetten. De school maakt hiervoor gebruik van ondersteuning van externe expertise op het gebied van inhoud en schoolontwikkeling en intern begeleiding.

Kijkend naar de tevredenheidspeiling van het personeel (november 2014) dan scoren de onderdelen 'schoolcultuur' en 'imago' onder het landelijk gemiddeld. Alle overige onderdelen liggen op of boven het gemiddelde. De resultaten op de verschillende onderdelen zien er als volgt uit:

Planmatige ondersteuning

- Organisatie en aansturing: 3,0 (landelijk 3,3)

Schoolcultuur

- Leefklimaat op school: 3,2 (landelijk 3,3)
- Werkklimaat op school: 2,7 (landelijk 3,1)
- Interne communicatie: 2,7 (landelijk 3,1)
- Visiegericht: 2,8 (landelijk 3,2)
- Persoonlijke betrokkenheid: 3,5 (landelijk 3,6)

Samenwerking met ouders

- Cultuur: 3,0 (landelijk 3,4)

Opvallen bij dit onderdeel is dat het team hun eigen handelen op de uitspraken:

'personeelsleden praten integer over ouders' en 'personeelsleden zijn tevreden over de wijze waarop ouders actief betrokken worden bij de ondersteuning van hun kind' lager waarderen dan het landelijk gemiddelde (respectievelijk 2,9 versus 3,2 en 2,8 versus 3,4)

Organisatiemanagement

- Personeel: 3,0 (landelijk 3,2)
- Huisvesting en voorzieningen: 3,5 (landelijk 2,9)

Imago

- Presentatie: 3,0 (landelijk 3,3)
- Resultaten onderwijs: 3,1 (landelijk 3,3)

De grootste ontevredenheid bij dit onderdeel zit bij de uitspraken: 'personeelsleden zijn tevreden over hoe de school haar identiteit uitdraagt' (2,9 versus 3,3), 'personeelsleden zijn tevreden over hoe de school de onderwijsvisie uitdraagt (2,7 versus 3,3) en 'personeelsleden praten positief over de school (3,4 versus 3,8).

In schooljaar 2013-2014 (januari 2014) is onder het team een RI&E afgenomen door Arbo-dienst Arboneel. Deze laat in grote lijnen hetzelfde beeld zien als de hierboven geschetste resultaten.

De RI&E onderzoekt de volgende onderdelen:

- Onderlinge verhoudingen: alle scores op alle onderdelen zijn lager dan de scores van de 58 scholen uit de vergelijking.
- Samenwerking: de meeste scores zijn hoger dan de vergelijkbare scholen, m.u.v. de uitspraak: 'ik draag bij aan de visieontwikkeling van de school, door mijn eigen opvattingen binnen de teamdiscussie in te brengen' (71,43% versus 76,58%).
- Organisatie: wisselend hoger en lager op de verschillende uitspraken.
- Werkplek: alle scores hoger dan de landelijke vergelijking.
- Taken: over het algemeen lager, m.u.v. de uitspraken: 'Ik ben tevreden over mijn takenpakket naast mijn lesgevende taken' (75,47% versus 72,26%) en 'Voldoende invallers bij ziekteverzuim zodat de aanwezige leerkrachten in principe niet extra belast worden' (73,85% versus 71,06%). Ook het lesgeven en de contacten met ouders geven meer voldoening dan de scholen uit de vergelijking rapporteren (respectievelijk 83,95% versus 80,14 en 84,33% versus 82,49%).
- Werkdruk: wisselend boven of onder de scores van de scholen uit de vergelijking.

Wat bij deze enquête vooral opvalt, is de extreme spreiding van hoogste en laagste scores op dezelfde uitspraak. Deze lopen soms zelfs uiteen van 100% tot 10%.

Op 20 januari 2015 heeft het team gesproken over de resultaten van de tevredenheidspeilingen en heeft zij voorstellen voor verbetering gedaan.

De teamleden duiden vooral onzekerheid: "Weet ik er wel genoeg van om mijn mening te geven?", "Wat zal iemand anders ervan vinden?" Ook zijn de thema's veiligheid en vertrouwen niet vanzelfsprekend voor iedereen vervuld.

Als belangrijkste voorstellen formuleren zij:

- Duidelijker het doel benoemen van de activiteiten;
- Van te voren informatie geven, zodat mensen die meer tijd nodig hebben zich beter kunnen voorbereiden;
- Minder onderwerpen tegelijk aanpakken en zaken duidelijk afronden;
- Gebruik maken van vormen van teamleren: maatjes leren, collegiale consultatie, leerteams, expertise breed spreiden in het team.

In de vorige planperiode is een start gemaakt met de cyclus van functionerings- en beoordelingsgesprekken. In schooljaar 2014-2015 is dit verder ontwikkeld door in de gesprekken het primaire proces en de schoolontwikkeling een duidelijker plaats te geven. Deze werkwijze zullen wij in deze planperiode verder ontwikkelen, om zo de persoonlijke ontwikkeling van teamleden en de schoolontwikkeling nog beter op elkaar af te stemmen.

2.5. Schoolleiding

De leiding van de school berust bij de directeur. Naast het gestelde in het RPBO betreffende de functie van de directeur van de school heeft het bestuur in het managementstatuut een taakverdeling vastgelegd tussen de taken van het bestuur en de taken van de directeur.

Naast het leiding geven aan de dagelijkse gang van zaken betreffende het onderwijs heeft de directeur een belangrijke taak in de voorbereiding van het nemen van besluiten door het bestuur en in de uitvoering van die besluiten.

Aan de directie zijn veel taken en bevoegdheden van het bestuur gemandateerd. (zie hiervoor het managementstatuut in bijlage IV).

Zoals al te lezen viel in paragraaf 2.4 heeft het bestuur in de vorige planperiode het besluit genomen het MT op te heffen. Dit besluit is genomen op grond van spanningen in de onderlinge verhoudingen binnen het MT. Ondanks diverse interventies was het niet gelukt om tot een oplossing te komen, die een bij de school passende sturing opleverde.

In schooljaar 2014-2015 is met externe ondersteuning gewerkt aan de professionalisering van de teamcultuur en de inhoudelijke ontwikkeling van het primaire proces. In deze planperiode willen we de aansturingcultuur en –structuur zo inrichten dat eigenaarschap voor de schoolontwikkeling maximaal gestimuleerd wordt. In schooljaar 2015-2016 zullen wij de sturing spreiden via de inhoud: middels leerteams. Deze leerteams worden in dit eerste schooljaar van deze planperiode verantwoordelijk voor de verbetering van de verschillende onderdelen van het leesonderwijs. Op basis van de ervaringen zullen wij de managementstructuur verder ontwikkelen.

De directeur voert met het bestuur gesprekken over de voortgang van de schoolontwikkeling en de opbrengsten van het onderwijs.

2.6. Kwaliteitszorg

Doel en uitgangspunten

Bij kwaliteitszorg is er systematische aandacht voor het bepalen, bewaken en verbeteren van de kwaliteit. Om meer greep op de *aard* van kwaliteitszorg te krijgen stellen we onszelf permanent een vijftal vragen:

1. *Doet de school de goede dingen?*
2. *Doet de school de dingen goed?*
3. *Hoe weet de school dat?*
4. *Vinden anderen dat ook?*
5. *Wat gaat de school nu doen?*

1. *Doet de school de goede dingen?*

Het antwoord op de eerste vraag heeft sterk te maken met missie en doelen van onze school. Daarnaast schrijft de overheid een deel van de doelen expliciet voor.

2. *Doet de school de dingen goed?*

Onze school kan nog zulke fraaie, zorgvuldig gekozen doelen en gewenste opbrengsten hebben, als de manier waarop die worden bereikt niet tot tevredenheid stemt, is er niettemin een probleem.

3. *Hoe weet de school dat?*

De werkwijzen en processen in onze school moet aan evaluatie onderworpen zijn. Daarvoor zijn evaluatie-instrumenten nodig. Intuïtieve oordelen alleen zijn niet voldoende.

4. *Vinden anderen dat ook?*

Kwaliteitszorg is meer dan het zelf beantwoorden van de eerste drie vragen. De uitkomsten van de onder eigen verantwoordelijkheid uitgevoerde evaluaties moeten van tijd tot tijd worden voorgelegd aan externe deskundigen. Onze school moet zich

de spiegel laten voorhouden, voorkomen dat ze of te mistroostig of te rooskleurig de uitkomsten interpreteert. Daardoor wint de evaluatie aan validiteit.

5. *Wat gaat de school nu doen?*

Kwaliteitszorg die niet leidt tot verbeter- vernieuwings- of borgingacties kan geen kwaliteitszorg genoemd worden.

Bij de inrichting van ons systeem van kwaliteitszorg hebben wij een aantal vragen centraal gesteld:

- Hoe stemmen we ons onderwijs af op de kenmerken van je leerlingenpopulatie (met andere woorden: welke keuzes maken we)?
- Hoe gebruiken we de leerresultaten bij het bewaken en ontwikkelen van de kwaliteit?
- Op welke manier onderzoeken we oorzaken van ervaren knelpunten (zelfevaluatie, andere manieren)?
- Hoe planmatig werken we aan onze ontwikkeling (meerjarenplan, jaarplan, doelgerichtheid van de plannen en de evaluatie).
- Hoe borgen we de kwaliteit (instrumenten/procedures)?
- Hoe verantwoorden wij ons over de kwaliteit aan bestuur en aan ouders?

Kwaliteitsbewaking

Bij alle plannen werken we volgens de PDCA-cyclus van Deming: plan – do – check – act. Op die manier is een regelmatige evaluatie van de uitvoering van een plan vanzelfsprekend. Bij het formuleren van de doelen (P) die resultaatgericht zijn, werken we met het begrip 'SMARTI'.

S = specifiek: de bepaling van kwaliteit moet niet in algemene termen worden gedaan.

M = meetbaar.

A = acceptabel: de gestelde doelen moeten acceptabel zijn voor de betrokkenen.

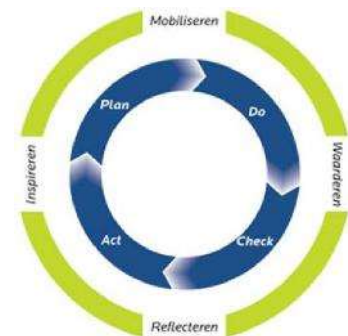
R = realistisch.

T = tijdgebonden: er moet aangegeven worden op welk moment de verlangde kwaliteit gerealiseerd moet worden.

I = inspirerend.

Daarnaast passen we de IMWR-cirkel toe. (Inspireren, Mobiliseren, Waarderen en Reflecteren)

Deze cirkel is complementair aan de bestaande, rationeel getinte, PDCA-cyclus. Zij geeft invulling aan meer mensgerichte, sociaal culturele aspecten die nodig zijn om een organisatie goed te laten functioneren. Het is de cirkel van de menselijke maat.

Bij de zorg voor kwaliteit maken we gebruik van Kwaliteitszorginstrument Integraal. Dit instrument biedt onze school door directe koppeling met leerlingvolgsysteem & - administratiesysteem ParnasSys inzicht in de volgende kwaliteitselementen van de schoolorganisatie:

1. (Zelf) Evaluatie op de volgende gebieden:
  - Onderwijsleerproces
  - Planmatige ondersteuning
  - Schoolcultuur
  - Samenwerking met ouders
  - Kwaliteitszorg
  - Organisatiemanagement
  - Imago
  - Schoolleiderschap & communicatie
2. Tussentijdse Opbrengsten cognitief
3. Opbrengsten op vlak sociaal emotionele ontwikkeling
4. Eindopbrengsten cognitief

5. In-, door- & uitstroom leerlingen

Rol & inzet (zelf)evaluaties

De (zelf)evaluaties uit Integraal worden als signalering aan de voor- & achterkant van beleid ingezet. In september & oktober van 2014 zijn de leerlingtevredenheidsspeiling, oudertevredenheidsspeiling & de personeeltevredenheidsspeiling uitgezet om, naast de eerder afgenomen zelfevaluatie door leerkrachten en het inspectierapport als input te dienen voor het te formuleren beleid, dat zijn weerslag krijgt in het schoolplan 2015-2019. Hieruit kwamen na analyse door directie, bestuur en het team de volgende aandachtspunten naar voren:

1. Expliciet vaststellen visie op onderwijs en verbinden met schoolontwikkeling.
2. Ontwikkeling professionele cultuur waarin leraren met en van elkaar leren.
3. Verhogen tevredenheid van leraren over geboden ondersteuning bij begeleiding & bepalen onderwijsbehoefte van leerlingen, om zo te komen tot een beredeneerd aanbod van het leerstofaanbod.
4. Verbeteren interne communicatie als onderdeel van de professionele cultuur, waarin op open wijze meningen over het werk op school worden uitgewisseld.
5. Ontwikkelen van een actueel pestprotocol waarin actuele aanwijzingen van het ministerie omtrent sociale veiligheid, de notitie van het VGS aangaande diversiteit en omgang van school en leerlingen met sociale media worden meegenomen.

Signalering Opbrengsten op cognitief en sociaal emotioneel gebied

Voor het afstemmen van het onderwijs op de leerlingpopulatie en voor het bewaken en ontwikkelen van de kwaliteit signaleren en analyseren wij de opbrengsten.

Normering

Bij de evaluaties van het LVS van het CITO en van de eindtoets van het CITO zijn de landelijke normeringen het uitgangspunt.

Bij de evaluaties van de methodegebonden toetsen zijn de normeringen die de methodes aangeven uitgangspunt

Bespreking met leerkrachten

Wij analyseren de resultaten op school- en groepsniveau twee keer per jaar met het team. Op groeps- en leerlingniveau vormen de resultaten onderdeel van de groepsbesprekingen tussen de groepsleerkracht en intern begeleider. Deze vinden vier keer per jaar plaats. Er zijn afspraken gemaakt over welke methodegebonden toetsen worden afgenomen en hoe de resultaten van deze toetsen worden gewaardeerd.

Toetsafnames

Ieder cursusjaar worden de volgende LVS-toetsen van het CITO op de daarvoor vastgestelde tijd afgenomen:

- Spelling: LOVS Spelling;
- Rekenen en Wiskunde: LOVS Rekenen en wiskunde;
- Technisch lezen: DMT, AVI en Leestechneik en leestempo;
- Begrijpend lezen: TBL
- Centrale Eindtoets groep 8
- Entreetoets groep 7.

Behalve de DMT worden deze toetsen afgenomen door de groepsleerkracht. De DMT wordt afgenomen door de onderwijsassistent.

Ieder cursusjaar worden de volgende M2 LVS-toetsen van het CITO op de daarvoor vastgestelde tijd afgenomen:

- Taal voor kleuters
- Rekenen voor kleuters

Na de afname van iedere DMT worden de resultaten geëvalueerd. Daar worden ook de consequenties, die het voor het technisch leesonderwijs heeft, vastgesteld. Dit gebeurt ook na de toets begrijpend lezen. Leerlingen die in het bezit zijn van een dyslexieverklaring ontvangen voorinstructie begrijpend lezen van de onderwijsassistent.

Nadere informatie over de wijze waarop toetsen signalerend worden ingezet is te vinden in hiervoor opgestelde protocollen die zijn opgenomen in het onderwijs- en ondersteuningsplan van onze school.

Koppeling kwaliteitszorg & persoonlijke ontwikkeling leerkrachten

Met ieder teamlid wordt één keer per jaar een functionerings-/POP-gesprek gehouden. In dat functioneringsgesprek komt in ieder geval het persoonlijk ontwikkelingsplan van het teamlid ter sprake. Binnen de gesprekkencyclus wordt de (zelf)reflectie op competenties uit Integraal betrokken.

Kwaliteitsverbetering

De signalen die met de verschillende onderdelen binnen Integraal worden verkregen, hebben tot doel de kwaliteit te bewaken en te verbeteren. Deze signalen zijn dus van groot belang voor de schoolontwikkeling. De uitkomsten van kwaliteitsbeleid worden dan ook jaarlijks geëvalueerd. Op grond van deze evaluaties zal de school haar beleid dat voor de periode 2015-2019 is vastgelegd, wijzigen en bijsturen.

Als de uitkomsten op of boven de gestelde norm zitten, zullen we zorg dragen voor borging van de kwaliteit. Als de uitkomsten onder de gestelde norm uitkomen, zullen plannen ter verbetering opgesteld worden.

Kwaliteitsrapportages

Wij willen werken aan een inzichtelijke weergave van de geleverde kwaliteit en de verantwoording daarvan naar de verschillende belanghebbenden (team, ouders, externen). Aan de inspectie verantwoorden wij jaarlijks de tussentijdse resultaten uit het LVS, alsmede de opbrengsten op de eindtoets.

In de schoolgids vermelden we de E-opbrengsten van het leerlingvolgsysteem & de doorstroming naar het voortgezet onderwijs

In de nieuwsbrief vermelden we de uitkomsten van tevredenheidspeilingen en voornemens om gemeten tevredenheid waar nodig te verhogen

In het jaarverslag van de schoolvereniging wordt bondig aangegeven aan welke beleidsterreinen er in een jaar is gewerkt en welke effecten dit had.

2.7. Ouders

Aan het begin van ieder schooljaar worden de ouders uitgenodigd voor kennismakingsgesprekken met de leerkracht van hun kind. In dit gesprek nodigt de leerkracht de ouders uit om te vertellen over hun kind en hun beleving van de samenwerking met de school tot nu toe. Ook maken de leerkracht en ouders afspraken over de communicatie gedurende het schooljaar. Deze gesprekken vinden plaats ongeveer twee weken na aanvang van ieder schooljaar, ook wanneer de leerkracht een leerling voor het tweede jaar in de groep heeft.

Met alle ouders worden gedurende het jaar twee keer voortgangsgesprekken gehouden over de ontwikkeling van hun kind. Indien de ontwikkeling daartoe aanleiding geeft, in de ogen van de ouder, of van de school, vindt er vaker overleg plaats.

Ouders zijn op de hoogte van de regels en afspraken binnen de school middels de schoolgids.

Aan de ouders van toekomstige leerlingen wordt, als ze dat wensen, een schoolgids overhandigd om hen in staat te stellen een beredeneerde schoolkeuze te maken op grond van het beeld dat in de schoolgids van de school geschetst wordt.

Van de ouders van toekomstige leerlingen wordt verwacht dat zij de grondslag en de doelstelling van de vereniging, zoals deze verwoord zijn in de artikelen 2 en 3 van de statuten onderschrijven dan wel respecteren. Dit gebeurt door bij inschrijving van hun kind hiervoor te tekenen.

Uit de tevredenheidsenquête onder ouders (november 2014) blijkt dat ouders over het algemeen tevreden tot zeer tevreden zijn. Analyseren wij de resultaten nader dan zien wij het volgende beeld:

Onderwijsleerproces

- Leefklimaat in de groep: 3,5 (landelijk 3,5)
- Leerklimaat in de groep: 3,6 (landelijk 3,5)
- Afstemming: 3,7 (landelijk 3,5)
- Leerstofaanbod: 3,5 (landelijk 3,5)
- Onderwijstijd: 3,8 (landelijk 3,7)

Plan matige ondersteuning

- Leerlingenondersteuning: 3,5 (landelijk 3,2)

Schoolcultuur

- Leefklimaat in de groep: 3,4 (landelijk 3,3)

Samenwerking met ouders

- Cultuur: 3,6 (landelijk 3,5)
- Informeren: 3,5 (landelijk 3,4)

Organisatiemanagement

- Personeel: 3,6 (landelijk 3,5)
- Huisvesting en voorzieningen: 3,7 (landelijk 3,3)

Imago

- Presentatie: 3,6 (landelijk 3,5)
- Resultaten onderwijs: 3,6 (landelijk 3,5)

Wanneer we de resultaten extra kritisch bezien op kansen voor verbetering dan liggen die bij:

- *Leerstofaanbod* op de uitspraken: 'kinderen vinden de meeste lessen leuk' (3,4 versus 3,5) en 'ouders zijn tevreden over de manier waarop hun kind geleerd wordt een eigen mening te vormen' (3,2 versus 3,3);
- *Schoolcultuur* op de uitspraak: 'kinderen voelen zich veilig op school'(3,6 versus 3,7);
- *Samenwerking met ouders*, dimensie cultuur, op de uitspraken: 'ouders zijn tevreden over de mogelijkheden die de school hen biedt om mee te doen met schoolse activiteiten (3,6 versus 3,7) en 'ouders zijn tevreden over de inspraakmogelijkheden die de school biedt (3,2 versus 3,4).

In schooljaar 2014-2015 hebben alle groepsleerkrachten aan het begin van het schooljaar kennismakingsgesprekken met ouders gevoerd.

Als team hebben we de ervaringen met deze gesprekken geëvalueerd en verder nagedacht over mogelijkheden om de samenwerking met ouders rond de ontwikkeling van hun kind(eren) verder te ontwikkelen en te optimaliseren.

In overleg met ouders willen we in deze planperiode komen tot een hechte ouderbetrokkenheid (educatief partnerschap) rond de ontwikkeling van de kinderen. Sterk punt van de school in de contacten met ouders is dat de ouders bewust kiezen voor onze school.

2.8. Locatie en gebouw

Het schoolgebouw dateert uit 1991 en heeft veertien lokalen, waarvan er één ingericht is als speellokaal. Voor de lessen lichamelijke oefening wordt gebruik gemaakt van een gemeentelijke gymzaal. De school beschikt over een aparte ruimte voor het buiten de groep begeleiden van zorgleerlingen. Verder hebben zowel de directeur, de intern begeleiders, als de onderwijsassistenten een aparte werkplek.

Sterk punt van de school is de opgeruimde en nette uitstraling van het gebouw en de rust en orde die er heerst tijdens de schooltijden.

Recent is een dakrenovatie uitgevoerd. Over de (gedeeltelijke) medebekostiging hiervan door de gemeente is nog overleg gaande.

Per 1 januari 2015 is het bestuur zelf verantwoordelijk voor het buitenonderhoud. Dit brengt een stijging van de kosten voor onderhoud aan het gebouw met zich mee.

Uit het huisvestingsplan van de gemeente blijkt dat wij een tekort aan m² hebben ten opzichte van het leerlingaantal (100 m²). Hierover voeren we overleg met de gemeente in samenhang met de kosten voor buitenonderhoud.

Veiligheidsbeleid

Veiligheid op school is een taak van alle betrokkenen en een voorwaarde om tot ontwikkeling en leren te komen. Ook de overheid heeft de veiligheid op school als speerpunt gemaakt. We verwachten dat op korte termijn een wet wordt aangenomen waarmee richtlijnen voor scholen staan hoe zij hun veiligheidsbeleid moeten inrichten. Een aantal van de eisen die gesteld zullen worden, zijn nu al gemeengoed op onze school. Zo vinden er eens in de twee jaar tevredenheidsonderzoeken plaats onder ouders, leerlingen en medewerkers. Ook is er sprake van een vierjaarlijkse RI&E inventarisatie en is er een registratiesysteem voor incidenten en klachten. De komende periode zullen we ons met name richten op de wijze waarop we ons preventieve veiligheidsbeleid kunnen aanscherpen.

Een systematisch incidentregistratie en jaarlijkse analyse van deze registratie is als aandachtspunt uit ons SOP naar voren gekomen. Wij zullen dit bij de plannen voor de ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid opnemen en uitwerken.

2.9. Financiën

Nu de overheid beleid heeft gevoerd om te decentraliseren en te dereguleren is er meer vrijheid ontstaan om een eigen beleid te voeren. Het voeren van dit eigen beleid heeft positieve kanten. Bij het voeren van een eigen beleid weegt de verantwoordelijkheid zwaarder mee. De verantwoordelijkheid wordt niet alleen gevoeld naar de inhoud van het te voeren beleid, maar ook naar de financiële gevolgen van het eigen beleid.

De inhoud van dit hoofdstuk is gericht op de financiering van de beleidsvoornemens, zoals deze in de voorgaande hoofdstukken voor de verschillende beleidsterreinen geformuleerd zijn.

Financieel beleid

Elke school ontvangt vanuit het ministerie een aantal vergoedingen om onderwijs te geven aan de ingeschreven leerlingen. De totale vergoeding bestaat grofweg uit drie componenten: de personele lumpsum, bedoeld om loonkosten te betalen; het pab-budget, bedoeld voor ondersteunende functies, nascholing, schoolbegeleiding en arbo; de materiële instandhouding, bedoeld om het gebouwenonderhoud en -beheer, leermiddelen, ICT en overige zaken te betalen. Naast deze geldstromen vanuit het ministerie is er incidenteel ook subsidie vanuit de

gemeente en zijn er inkomsten als ouderbijdragen. Deze stromen zijn relatief klein van omvang vergeleken met de rijksbekostiging.

Steeds minder leerlingen hebben een zogenaamd 'leerlinggewicht'. Hierdoor neemt de rijksbekostiging bij af. Leerlingen krijgen een gewicht als hun ouders niet of slechts gedeeltelijk een opleiding hebben genoten. Voor deze leerlingen ontvangt de school extra bekostiging. De sterke afname van deze extra bekostiging heeft invloed op het financieel beleid.

De school is financieel gezond. Het leerlingaantal stijgt licht en de verwachting is dat dit de komende jaren zal doorzetten. Dit heeft gevolgen voor de loonkosten, omdat er meer formatie nodig is in de vorm van een extra groep. Er staan ook extra inkomsten tegenover. Wij werken met voorzichtige ramingen om de financiën gezond te houden en geld voor risico's vanuit de CAO en de wet werk en zekerheid te reserveren.

3. SWOT-analyse in beeld

3.1. SWOT-analyse

	Extern	Intern
+	<p>Kansen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De resultaten op de tevredenheidsenquête van de ouders biedt een positief uitgangspunt om de samenwerking met ouders verder te ontwikkelen. • Nieuwe toezichtskader van de inspectie biedt meer mogelijkheden tot eigen wijze van verantwoording. • De samenwerking met verschillende organisaties op het gebied van BSO en jeugdzorg biedt mogelijkheden om binnenschools en buitenschools leren op elkaar af te stemmen. 	<p>Sterktes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de onderbouw is energie en enthousiasme ontstaan om vanuit heterogene groepen ervaringen meer te delen en zo beter gebruik te maken van elkaars talenten. • De betrokkenheid van het team bij het lesgeven en de bereidheid om planmatig met elkaar te werken aan de verbetering van het onderwijs. • De moderne methodes en de samenwerking tussen leerkrachten en intern begeleiders bieden een goede basis voor het realiseren van goed onderwijs van hoge kwaliteit.
-	<p>Bedreigingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gemeente Aalburg voert geen actieve regie op de lokale educatieve agenda. Hierdoor is veel tijd en energie nodig om financiële middelen te verwerven om samenwerking met partners gefaciliteerd te krijgen. • Onzekerheden rondom de ontwikkeling van het leerlingaantal. • Onzekerheden rondom de consequenties vanuit de wet werk & zekerheid en de verplichtingen vanuit de CAO-PO. 	<p>Zwaktes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerkrachten zijn nog onvoldoende in staat om passend aanbod te realiseren voor meer begaafde leerlingen; • Het eigenaarschap bij het team is nog onvoldoende sterk ontwikkeld. • De onderlinge, inhoudelijke samenwerking is nog broos, waardoor een sterke doorgaande lijn niet vanzelfsprekend tot stand komt.

3.2. Hoe beïnvloeden deze Kansen, Bedreigingen, Sterktes en Zwaktes elkaar?

Bezien we alle sterktes & zwaktes en kansen & bedreigingen in samenhang dan zoeken wij het antwoord om kansen optimaal te benutten vooral in planmatige, doelgerichte verbetering. Daarbij zullen wij steeds maximaal inzetten op samenwerking tussen bestuur, directie, team en ouders met oog voor ieders rol en verantwoordelijkheid in het ontwikkelproces. De bedreigingen vanuit de leerlingaantallen en de wet W&Z en de CAO-PO zien we tegemoet door prudent om te gaan met de middelen uit het Bestuursakkoord PO.

DEEL 2

TOEKOMSTIGE SITUATIE

4. Positionering van de school: Wie willen we zijn?

4.1. Missie van de school

Vanuit Gods Woord is het onze opdracht om de verschillende gaven en talenten die leerlingen gekregen hebben ten volle te ontplooien.

Het onderwijs aan de Oranje Nassaschool gaat uit van verschillen in mogelijkheden tot leren bij kinderen en houdt daar in het geven van onderwijs rekening mee.

De opdracht of missie van onze school verwoorden wij als volgt:

Verschil mag er zijn!

4.2. Visie van de school

Vanuit Gods Woord is het de opdracht om de verschillende gaven en talenten die leerlingen gekregen hebben ten volle te ontplooien.

Het onderwijs aan de Oranje Nassaschool gaat uit van verschillen in mogelijkheden tot leren bij kinderen en houdt daar in het geven van onderwijs rekening mee. Wij differentiëren naar onderwijsbehoefte.

Leerkrachten op onze school bieden in hun klas een gestructureerde, veilige en leerrijke omgeving.

In ons handelen willen wij gericht zijn op het stimuleren van denken en leren en het bevorderen van de zelfstandigheid en de zelfredzaamheid van de kinderen. Op dit punt zijn wij als school in ontwikkeling.

De Oranje Nassaschool is een organisatie waar voortdurend gewerkt wordt aan ontwikkeling van het onderwijs. Wij willen een lerende gemeenschap zijn, in een inspirerende werkomgeving, waarin collegialiteit en samenwerking centraal staan. Waar teamleden zich gewaardeerd weten en waarin zij uitgedaagd worden om blijvend te werken aan hun professionele/persoonlijke ontwikkeling.

Wij zijn ons ervan bewust dat de Oranje Nassaschool deel is van een geheel: de maatschappij, de gemeenschap en de partners. De Oranje Nassaschool blijft daarbij zoeken naar duurzame verbinding, afstemming en samenwerking.

4.3. Strategie voor de komende vier jaar

Op basis van de onderdelen in de voorgaande hoofdstukken en onze visie zullen wij ons in deze planperiode richten op:

- **Talentontwikkeling:** vanuit onze opdracht niet alleen het hoofd, maar ook hart en handen van de kinderen aan te spreken zullen wij niet alleen aandacht hebben voor de cognitieve vakken maar ook voor kunst en cultuureducatie (Cultuur met Kwaliteit).
- **Lezen:** lezen en geletterdheid zijn in onze visie essentieel om kinderen in staat te stellen hun unieke, van God gegeven gaven, te ontdekken en te ontwikkelen. Wij zullen daartoe de kwaliteit van ons leesonderwijs in de volle breedte onderzoeken en verbeteren.
- **Activerend onderwijs:** om de mogelijkheden tot invloed en sturing op hun eigen ontwikkeling voor kinderen te vergroten zullen wij leerlingen uitdagen en ondersteunen om een bij hun leeftijd passende zelfsturende rol te vervullen bij het stellen van doelen.

- **Verbinden van kindsbeeld aan het primaire proces:** door ons kindbeeld en de rol van de leerkracht in de vorming van kinderen steeds te verbinden met de schoolontwikkeling willen wij de kracht van onze visie als anker onder de brede vorming van de kinderen versterken.
- **Ouderbetrokkenheid:** uit veel onderzoek blijkt dat betrokkenheid van ouders leidt tot betere prestaties van kinderen. Wij willen daarom in deze planperiode de samenwerking met ouders versterken en met name het educatief partnerschap verder ontwikkelen, waardoor leerkracht – ouder en kind een hecht team vormen dat effectief samenwerkt aan de optimale ontplooiing van het kind.
- **Professionele cultuur:** onze plannen kunnen alleen dan succesvol zijn wanneer leraren met elkaar samenwerken in een professionele, lerende cultuur. Maatjesleren, leerteams, collegiale consultatie, intervisie zijn middelen om expertise breed te verspreiden binnen het team en mogelijkheden voor individuele teamleden om te werken vanuit de eigen talenten te vergroten.
- **Partners:** voor het slagen van onze ambities zullen wij samenwerkingsrelaties met externe partners aangaan, die ons in onze integrale ontwikkelambities t.a.v. de kinderen kunnen versterken.

5. De school: Welke stappen gaan we zetten?

Inspirerend Onderwijs voor elke leerling

5.1. Leerlingen

Doelstellingen 2015-2019

Meerjarendoelstellingen beleidsthema LEERLINGEN

- Brede ontwikkeling Cultuur met kwaliteit in combinatie met leesbevordering
- Motto van hardwerkende leerkrachten naar hardwerkende leerlingen gestalte geven door leeftijd adequaat leerlingen eigen doelen te laten formuleren per periode en in de les.
- Welbevinden door pestprotocol en notitie signaleren en voorkomen kindermishandeling
- Tweejaarlijkse tevredenheidsenquête in de groepen 7 en 8 vragen wij de leerlingen eens in de twee jaar m.b.v. de vragenlijst uit ParnasSys naar hun beleving en waardering van de school.
- Samenwerken en activeren krijgt, door de verschillen in pedagogisch-didactische mogelijkheden van de leerkrachten wisselend vorm. Hierin zullen wij, in samenhang met lezen en brede vorming een doorgaande lijn ontwikkelen, d.m.v. teamleren en het schoolbreed vastleggen van afspraken in een handboek 'Zo doen wij het op de Oranje Nassauschool.'
- In de groepen 1/2 invoering nieuwe versie Kleuterplein met een rijk en breed aanvullend aanbod in de leeromgeving en de activiteiten in de hoeken.

Deel doelstellingen en activiteiten in 2015-2016 (redelijk concreet)

Doelen:

- Lezen in al zijn facetten is onderzocht en er zijn voorstellen gedaan voor een schoolbrede aanpak om de resultaten te verbeteren.
- Bij het onderzoek naar het leesonderwijs is ook de dagelijkse praktijk naar de inzet van coöperatieve werkvormen in kaart gebracht. Leerkrachten kunnen belangrijke technieken uit 'Teach like a champion' in het kader van hoge verwachtingen en karakter vorming (hoofdstuk 1 en 7) in hun pedagogisch-didactisch handelen integreren.
- Pestprotocol is gereed.
- In de kleutergroepen is de werkwijze met Kleuterplein systematisch ontwikkeld en vastgelegd, d.m.v. gezamenlijke themavoorbereidingen en -evaluaties.

Activiteiten:

- Leerteams gevormd om de huidige praktijk te onderzoeken. Aanpak wordt vastgesteld tijdens de studiedag van 1 oktober.
- Uitvoering van het plan van aanpak en experimenteren in de groep en de school met werkwijzen die uit het onderzoek als mogelijk succesvol naar voren komen.
- Samenwerking met de bibliotheek zijn onderzocht en opgenomen in het plan van aanpak verbetering leesonderwijs.
- Contouren van de samenwerking m.b.t. Cultuur met Kwaliteit zijn verkend en een plan van aanpak voor schooljaar 2016-2017 is gereed.
- Afspraken over de werkwijze in schooljaar 2016-2017 worden tijdens de studiedag van 27-05-2016 gemaakt.
- Tijdens de collegiale consultatie geven leerkrachten elkaar feedback op de technieken uit 'Teach like a champion'.
- Suggesties voor vormen van coöperatieve werkvormen in de verschillende fases van de les zijn opgenomen in het handboek 'Zo doen we het op de Oranje Nassauschool'.

- Directeur en intern begeleiders maken een concept pestprotocol.
- Per thema samen voorbereiden en evalueren. Voorbereiding verdelen over de leerkrachten naar talenten en interesse.

Deel doelstellingen en activiteiten in 2016-2017 (globaler)

- Najaar 2016 tevredenheidspeiling
- Implementatie schoolbrede aanpak verbetering leesonderwijs
- Monitoring afspraken 'Teach like a champion'
- Uitbreiding activerende en coöperatieve werkvormen middels 'maatjes leren'
- Experimenteren met samenwerking m.b.t. Cultuur met Kwaliteit.
- Leerlingen betrekken bij de verbeteringen n.a.v. tevredenheidspeiling.
- Bespreking en vaststelling pestprotocol en implementatie d.m.v. ondersteunende activiteiten vanuit brede vorming van leerlingen.
- Evaluatie en bijstelling pestprotocol.
- Werkwijze met Kleuterplein verder uitbouwen door meer ruimte te geven voor aansluiting bij de verschillende talenten en belangstelling van de kinderen.

Deel doelstellingen en activiteiten in 2017-2018 (globaler)

- Monitoring afspraken leesonderwijs, waarin opgenomen schoolbrede afspraken over hanteren activerende en coöperatieve werkvormen en afspraken 'Teach like a champion'.
- Implementatie samenwerking Cultuur met Kwaliteit, vastleggen werkwijze n.a.v. evaluatie.
- Inbreng van leerlingen is opgenomen in de plannen.
- Monitoring werking pestprotocol middels ZIEN en tevredenheidsenquête.
- Monitoring werkwijze Kleuterplein.

Deel doelstellingen en activiteiten in 2018-2019 (globaler)

- Najaar 2018 tevredenheidspeiling
- Monitoring werkwijze m.b.t. Cultuur met Kwaliteit.
- Leerlingen betrekken bij de schoolplanontwikkeling 2019-2023 n.a.v. de tevredenheidspeiling.

5.2. Onderwijs en begeleiding

Richtvragen

Doelstellingen 2015-2019

Meerjarendoelstellingen beleidsthema ONDERWIJS EN BEGELEIDING

- Eigenaarschap eigen leerproces van de kinderen is vergroot.
- De brede vorming van de kinderen is versterkt vanuit de identiteit.
- De resultaten voor lezen (technisch en begrijpend) en informatieverwerking zijn verbeterd.
- De streefdoelen in de onderbouw m.b.t. geletterd- en gecijferdheid en de sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling zijn geformuleerd.
- Brede ontwikkeling van de kinderen is gerealiseerd door een hoogwaardig aanbod vanuit Cultuur met Kwaliteit.
- De leerlingen kunnen verantwoord omgaan met de nieuwe media, weten welke risico's verbonden zijn het gebruik van sociale media en kunnen deze beperken.
- In ons onderwijs zetten we de mogelijkheden van ICT in ter ondersteuning van de ontwikkeling van de kinderen (werken met presentaties, omgaan met

informatiebronnen).

- Leerkrachten kunnen voor al hun kinderen stimulerende- en belemmerde factoren beschrijven en deze vertalen naar passende onderwijsbehoeften.
- De afstemming tussen de taken van de leerkracht en de taken van de OA heeft ertoe geleid dat de focus is verlegd van curatief (repareren achteraf) naar preventief (inspelen op de ondersteuningsbehoeftes van de leerlingen).
- De discussie over de schooltijden heeft geleid tot een herijking van de verdeling van de onderwijstijd over de verschillende vakken. Inclusief de afstemming op leerlingen die minder en meer tijd nodig hebben om de doelen te realiseren.
- Het aanbod en de werkwijze voor de meer- en hoogbegaafde leerlingen is verder ontwikkeld en geïmplementeerd met als resultaat de alle kinderen een passend onderwijsaanbod krijgen: niet teveel en niet te weinig, niet te makkelijk en niet te moeilijk, maar precies goed. We hebben daarbij hoge verwachtingen van onze leerlingen.
- Het handelingsgericht werken is geïncorporeerd in onze werkwijze en vanzelfsprekend voor iedere leerkracht.
- Er is een sluitende aanpak geformuleerd voor kinderen met dyscalculie c.q. hardnekkige rekenproblemen.
- Schoolbreed aanbieden van Engels is onderzocht en er is beleid geformuleerd om te komen tot een breder aanbod van Engels als tweede taal.
- De leerkrachten zijn in staat om de zelfstandigheid bij kinderen te bevorderen en gericht te werken aan een goede taakaanpak van de leerlingen.

Deel doelstellingen en activiteiten in 2015-2016 (redelijk concreet)

Doelen:

- Lezen in al zijn facetten is onderzocht en er zijn voorstellen gedaan voor een schoolbrede aanpak om de resultaten te verbeteren.
- Bij het onderzoek naar het leesonderwijs is ook de dagelijkse praktijk naar de inzet van coöperatieve werkvormen in kaart gebracht. Leerkrachten kunnen belangrijke technieken uit 'Teach like a champion' in het kader van hoge verwachtingen en karakter vorming (hoofdstuk 1 en 7) in hun pedagogisch-didactisch handelen integreren.
- Pestprotocol is gereed.
- In de kleutergroepen is de werkwijze met Kleuterplein systematisch ontwikkeld en vastgelegd.
- Systematisch werken met de cyclus van HGW is verbeterd door het uitvoeren van een cyclische manier van werken binnen de school die is uitgewerkt in een jaarplanning. Leerkrachten ervaren het groepsplan voor de vakken waarvoor dit gemaakt wordt als ondersteunend bij het planmatig werken. De groepsbespreking vindt structureel en volgens een vast format in een cyclus van 10 weken.
- Het onderwijs- en ondersteuningsplan is gereed.

Activiteiten:

- Gebruik van ZIEN bespreken en evalueren. Beleid formuleren n.a.v. de resultaten.
- Onderzoeken van afstemming registratie met Kijk! en de signalering vanuit Kleuterplein. Besluit nemen over de werkwijze. Hierbij ook de rapportage aan ouders betrekken.
- Actieteams rond lezen instellen, zij onderzoeken de huidige praktijk, doen onderzoek naar effectieve interventies en strategieën (theorie) en doen aanbevelingen voor een nieuwe leespraktijk.
- Op basis van de interventies zijn leerkrachten in staat om een groepsplan begrijpend lezen op te stellen.

- Drie studiedagen waarop dit proces ingang wordt gezet, resultaten worden gepresenteerd, overleg en besluitvorming plaatsvindt.
- Tijdens de studiedagen en de teammomenten vanuit het schoolplan steeds de visie verbinden aan thema's van de bijeenkomsten. Daarbij maken we gebruik van 'Essenties van Christelijk leraarschap'.
- Tijdens de gesprekken over de verbinding van de visie met de essenties van Christelijk leraarschap is expliciet aandacht besteed aan de doorgaande lijn om de kwaliteit van de taakaanpak van de leerlingen te verbeteren.

Deel doelstellingen en activiteiten in 2016-2017 (globaler)

- Voor de kleutergroepen is een rapportagewijze ontwikkeld die voor de ouders de ontwikkeling van hun kind zichtbaar maakt.
- Onderzoek ICT gebruik in en buiten school door de leerlingen
- Formuleren van beleid om kinderen te leren verantwoord om te gaan met nieuwe media en ICT
- Op basis van ZIEN afspraken maken over ouderrapportages over de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen.
- Implementatie afspraken HGW-cyclus in de kleutergroepen..
- Onderzoeken hoe het onderwijs aan leerlingen met complexe ondersteuningsbehoeften kan worden verbeterd. Formuleren van beleid en afspraken maken over scholing om aanpak mogelijk te maken.
- Groepsplan rekenen is ingevoerd.

Deel doelstellingen en activiteiten in 2017-2018 (globaler)

- Implementatie werkwijze onderwijs aan leerlingen met complexe ondersteuningsbehoeften.
- Onderzoek naar mogelijkheden van schoolbreed aanbod van Engels als tweede taal.

Deel doelstellingen en activiteiten in 2018-2019 (globaler)

- Experimenteren met Engels als tweede taal en formuleren implementatie in planperiode 2019-2023.

5.3. Ouders

Doelstellingen 2015-2019

Meerjarendoelstellingen beleidsthema OUDERS

- Te beginnen in de onderbouw gaan we de ouders betrekken bij de inhoud van het onderwijs. Bij ieder thema wordt aan de ouders gevraagd materialen en ideeën aan te dragen. Middels themabijeenkomsten worden ouders geïnformeerd over mogelijkheden om thuis de ontwikkeling van de kinderen te ondersteunen en te stimuleren door boekjes en spelletjes of uitstapjes.
- Op verzoek van de ouders doen we onderzoek naar de schooltijden en de wenselijkheid van overgang naar een continuooster, als dan niet in combinatie met het vijf gelijke dagen model.
- Vanuit de kennismakingsgesprekken bouwen we de communicatie met ouders over de ontwikkeling van hun kind(eren) uit naar een op maat overleg i.p.v. standaard 10-minutengesprekken. Als streefdoel hanteren wij de uitgangspunten uit de notitie 'Ouderbetrokkenheid 3.0' van het CPS.

Deel doelstellingen en activiteiten in 2015-2016 (redelijk concreet)

Doelen:

- Er is overleg gevoerd met de MR over opzet van de enquête naar de schooltijden.
- De enquête is uitgezet en geïnterpreteerd en een besluit over de wel/niet invoering van andere schooltijden is genomen.
- De ouders van de kleutergroepen weten hoe zij de ontwikkeling van hun kinderen kunnen ondersteunen en stimuleren.
- Er is met de ouders een startbijeenkomst gehouden over de ideeën en behoeften van ouders m.b.t. het educatief partnerschap.

Activiteiten:

- Overleg met de MR, opstellen enquête.
- Uitzetten enquête en verwerking resultaten.
- Bespreking resultaten in de MR.
- Indien van toepassing: voorbereiding bestuursbesluit wijziging schooltijden.
- Organiseren themabijeenkomsten bij de themaplanning van Kleuterplein.
- Organiseren ouderavond met actieve werkvormen om mening en ideeën bij ouders over samenwerking tussen school en ouders te genereren.
- In overleg met de MR een plan opstellen om te komen tot ouderbetrokkenheid 3.0.

Deel doelstellingen en activiteiten in 2016-2017 (globaler)

- Invoering gewijzigde schooltijden binnen wettelijk kader i.v.m. minimale onderwijstijd leerlingen in 8 jaar.
- Start uitvoering plan van aanpak ouderbetrokkenheid 3.0
- Werkwijze ouderbijeenkomsten Kleutergroepen is beschreven en geëvalueerd.
- Najaar 2016 tevredenheidspeiling

Deel doelstellingen en activiteiten in 2017-2018 (globaler)

- Vervolg uitvoering plan van aanpak ouderbetrokkenheid 3.0
- Monitoring en borging werkwijze ouderbijeenkomsten Kleuterplein.

Deel doelstellingen en activiteiten in 2018-2019 (globaler)

- Evaluatie ouderbetrokkenheid 3.0 en overleg m.b.t. verdere ontwikkeling in planperiode 2019-2023.
- Najaar 2018 tevredenheidspeiling.

5.4. Samenleving en Partners

Doelstellingen 2015-2019

Meerjarendoelstellingen beleidsthema SAMENLEVING EN PARTNERS

- Om de ontwikkelingsmogelijkheden van de kinderen te vergroten werken wij gericht samen met partners op het gebied van naschoolse activiteiten.
- In overleg met ouders is de pedagogische lijn in schools en buitenschoolsaanbod op elkaar afgestemd.
- De relatie met de PSZ is verder uitgebouwd zodat vroegtijdige signalering en aanpak van peuters en kleuters beter op elkaar is afgestemd.
- Samen met de PSZ hebben we de samenwerking met Jeugdzorg verbeterd, zodat de ondersteuning van peuters en kleuters die complexe ondersteuningsbehoeften hebben beter georganiseerd zijn.
- De samenwerking met PABO Driestar is inhoudelijk nader bekeken en op elkaar

afgestemd, zodat wij meer profiteren van recente kennis en inzichten op het gebied van onderwijsonderzoek en –ontwikkeling van de studenten.
Deel doelstellingen en activiteiten in 2015-2016 (redelijk concreet)
Deel doelstellingen en activiteiten in 2016-2017 (globaler)
Deel doelstellingen en activiteiten in 2017-2018 (globaler)
Deel doelstellingen en activiteiten in 2018-2019 (globaler)

5.5. Ontwikkeling van medewerkers – permanent leren en kennis delen

Doelstellingen 2015-2019

<p>Meerjarendoelstellingen beleidsthema PERSONEEL</p> <ul style="list-style-type: none"> • De afspraken m.b.t. de nieuwe CAO zijn ingevoerd. • De samenwerking van het team m.b.t. het primaire proces is verder ontwikkeld. • Leerkrachten kunnen op collegiaal niveau een professionele dialoog voeren om zo elkaars en hun eigen ontwikkeling te stimuleren. Het geven van feedback op het handelen in interactie met leerlingen maakt hier een vanzelfsprekend onderdeel van uit. • De kenmerken van een professionele, lerende cultuur zijn gerealiseerd.
<p>Deel doelstellingen en activiteiten in 2015-2016 (redelijk concreet)</p> <p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatie over de CAO is gegeven en keuze voor de invoering is gemaakt. • Teamleden kunnen in leerteams samenwerken aan verbetering van onderwijskwaliteit m.b.v. de PDCA-cyclus. • Leerkrachten kennen hun eigen en elkaars talenten en kunnen hiervan gebruik maken bij de schoolontwikkeling en hun eigen professionalisering. <p>Activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introductie leerteams om het leesonderwijs te onderzoeken en voorstellen tot verbetering te formuleren. • Maatjes leren en collegiale consultatie op het ontwikkelen van de eigen en elkaars expertise maakt deel uit van de samenwerking tussen de teamleden. • Informatiebijeenkomst voor alle teamleden over de uitgangspunten van de nieuwe CAO. • Bespreking van de keuze voor basis of overlegmodel in de PMR. Formuleren voorstel voor uitvoering van de CAO op basis van de keuze. Afspraken maken over duurzame inzetbaarheid, werkdrukvermindering en taakbeleid (40-urige werkweek) en terugdringen ziekteverzuim percentage. • Bespreken van de cyclus van functionerings- en beoordelingsgesprekken in het kader van professionele ontwikkeling van teamleden. Hierbij maken we afspraken over de wijze waarop en hoe vaak beoordelingsgesprekken worden gevoerd.
<p>Deel doelstellingen en activiteiten in 2016-2017 (globaler)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Najaar 2016 tevredenheidspeiling • Werken conform de afspraken zoals die gemaakt zijn ter uitvoering van de nieuwe CAO. • Binnen het team wordt gewerkt & gecommuniceerd vanuit erkende ongelijkheid: Niet

iedereen hoeft overal evenveel vanaf te weten en over te zeggen te hebben. Teamleden herkennen en erkennen deze verschillen en maken hiervan gebruik bij het voorbereiden en uitvoeren van onderwijsvernieuwing.

- Teamleden werken en communiceren vanuit het vertrouwen dat 'fouten maken mag' en dat dit zelfs nodig is, om met en van elkaar te leren. Er worden vormen van samen leren georganiseerd (zoals maatjesleren en collegiale consultaties) waarin deze fouten of dilemma's in vertrouwen kunnen worden besproken.
- De schoolleiding betreft teamleden actief bij besluitvormingsprocessen, door het actief toepassen van samenwerkingsvormen in teamoverleg.
- De schoolleiding koppelt de input uit het teamoverleg regelmatig en tijdig terug met het team, zodat duidelijk wordt, wat er met de input uit het team wordt/is gedaan.
- De schoolleiding faciliteert het met en van elkaar leren, door ruimte in te roosteren voor collegiale consultatie en toepassen van passende werkvormen in teamoverleg.
- De tevredenheid op de PTP is gestegen naar 3,2 op het onderdeel 'interne communicatie'.
- Er zijn afspraken gemaakt over de plaats van de beoordelingsgesprekken in de gesprekscyclus: invoer.
-

Deel doelstellingen en activiteiten in 2017-2018 (globaler)

- Teamleden laten in houding en gedrag zien dat zij eigenaar zijn van het schoolontwikkelingsproces en hun eigen professionele ontwikkeling.
- De cyclus van functionerings- en beoordelingsgesprekken functioneert volgens de in schooljaar 2016-2017 gemaakte afspraken en wordt geëvalueerd.

Deel doelstellingen en activiteiten in 2018-2019 (globaler)

- Najaar 2018 tevredenheidspelling.
- De cyclus van functionerings- en beoordelingsgesprekken functioneert volgens de afspraken die op basis van de evaluatie, eventueel bijgesteld, zijn vastgesteld.

5.6. Duurzaam gezonde scholen en verantwoorde bedrijfsvoering

Doelstellingen 2015-2019

Meerjarendoelstellingen beleidsthema ORGANISATIE

Op grond van de prognoses zal de school in 2016-2017 met een elfde groep uitbreiden.

Teldatum	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Onderbouw totaal	136	141	150	145	139	139
Bovenbouw totaal	122	108	119	124	131	142
Totaal	258	249	269	269	270	281

- De school wil zich blijvend onderscheiden als christelijk dorpschool met open toelatingsbeleid. De school heeft een duidelijk identiteitsprofiel. Vraagt verdere doordenking over de zichtbaarheid en invulling in de praktijk.
- Jaarlijks vindt overleg met stakeholders plaats aan de hand van de kengetallen uit het kwaliteitsbeleid.
- Een antwoord geven op de maatschappelijke thema's die op christelijke scholen afkomen: bestaansrecht, seksuele diversiteit en sociale veiligheid.
- De school hanteert al een goede planning&controle cyclus. De financiële prestaties worden maandelijks gemonitord en per kwartaal wordt verantwoording afgelegd aan

<p>het bestuur. Jaarlijks wordt een meerjarenbegroting opgesteld. Daarin worden financiële risico's onderkend en wordt beoordeeld in hoeverre acties nodig zijn.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De school investeert veel middelen in de kwaliteit van het onderwijs (traject). De benodigde risicobuffer wordt daarbij bewaakt.
<p>Deel doelstellingen en activiteiten in 2015-2016 (redelijk concreet)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ICT-infrastructuur is op orde in 2016 wordt de server vervangen. De school oriënteert zich op het gebruik van tablets in het onderwijs. In de tweede helft van 2015 worden ook de kleutergroepen voorzien van digitale schoolborden. • Uitvoering door decentralisatie buitenonderhoud; op grond van een nulmeting op exterieur en interieur wordt een effectief en werkbaar meerjaren onderhouds- en investeringsplan ontwikkeld. • Gezien leeftijd van het schoolgebouw zijn meerder grote onderhoudsposten te verwachten, welke zijn verwerkt in het bovenstaande onderhoudsplan. • Actie op energiebesparende maatregelen > verlichting en klimaatbeheersing (airco's) • Actie op m2 onderwijsoppervlak/gespreksruimtes/ bergruimte in de onderhandeling met de gemeente uit te breiden. • Samenstelling personeelsbestand: zo min mogelijk parttimers. Parttime beleidsplan is opgesteld en dient gehandhaafd te worden om te voorkomen dat het aantal parttimers toeneemt. • Investerings in begeleiding ter voorkoming van ontslag en ondersteuning van personeel zodat ze in staat zijn goed onderwijs te geven.
<p>Deel doelstellingen en activiteiten in 2016-2017 (globaler)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op basis van de meerjaren onderhoudsplanning, de ontwikkeling van het leerlingaantal en de personele ontwikkeling is een goede meerjaren investeringsbegroting opgesteld. • Effectieve inzet van specifieke budgetten voor Passend Onderwijs (middelen uit het SWV) • De personele inzet bij vervanging komt door de WWZ onder druk te staan. De WWZ moet vertaald worden naar een personeelsbeleidsplan waarin bijzondere aandacht is voor de risicobeheersing vanuit de WWZ. (opstellen Vervangingsplan?)
<p>Deel doelstellingen en activiteiten in 2017-2018 (globaler)</p>
<p>Deel doelstellingen en activiteiten in 2018-2019 (globaler)</p>

Overzicht van de bijlagen

Bijlage I	Schoolondersteuningsprofiel
Bijlage II	Klachtenregeling voor ouders
Bijlage III	Reglement en statuut MR
Bijlage IV	Managementstatuut